

Notitie Rule 50 December 2020

Inleiding

Sinds begin dit voorjaar wordt er binnen onze commissie intensief gesproken over Rule 50. Naar aanleiding van incidenten rond racisme in Amerika en het zich uitspreken door Nederlandse sporters hierover, hebben wij in mei een statement over racisme en Rule 50 gepubliceerd. Intussen hebben meer incidenten plaatsgevonden, hebben meer sporters zich uitgesproken en geprotesteerd en hebben wij ons verder verdiept in de materie. We voelden dat het sentiment bij onze achterban en ook in onze commissie veranderde.

Daarnaast kwamen andere atletenvertegenwoordigingen (GER, CAN) met position papers voor het aanpassen en afschaffen van Rule 50¹.

Onderzoeken vormen protest

Onderzoeken (op de athletes 365 site) zijn merendeels gericht op welke vormen van protest wel toegestaan zouden kunnen worden². Wij vinden echter dat deze onderzoeken niet betrouwbaar zijn, omdat ze zijn gebaseerd op uitslagen van enquêtes uitgestuurd door atletenvertegenwoordigingen op de IOC site. Sociaal wetenschappelijk zijn deze vragenlijsten niet correct opgesteld. Daarnaast gaan ze niet of slechts minimaal over Rule 50.

Onderzoek Atletencommissie NOC*NSF naar basis Rule 50

Rule 50 is een serieus onderwerp en daarom benaderen we het ook zo. Omdat de meningen over Rule 50 onder atleten samenhangen met het sentiment, het merendeel is namelijk niet goed op de hoogte van de beginselen, hebben wij besloten om geen uitvraag te doen onder onze achterban, maar om een expert in te schakelen. Een jurist gespecialiseerd in internationaal sportrecht heeft op ons verzoek onderzoek uitgevoerd naar dit complexe onderwerp en is daarin gestart bij de juridische basis. Onze vragen waren de volgende:

1. Bevoegdheid van IOC

Wat is de bevoegdheid van het IOC om deze regel in strijd met het grondrecht vrijheid van meningsuiting, uit te oefenen? Waar toetst zij dit aan?

2. Proces

Hoe is deze regel, die een grondrecht inperkt, tot stand gekomen? Is er voldoende overleg geweest, zijn voor en nadelen afgewogen. Is duidelijk aangegeven waarom deze regel nodig is? Is instemming gegeven voor het uitvoeren ervan?

3. Inhoud

Wat wordt er precies bedoeld; wanneer is iets politiek of religieus en wie bepaalt dat? Bijv. wanneer is er sprake van 'Ceremony destroyed for all the athletes concerned'?

---

¹ <https://athleten-deutschland.org/pressemitteilung/stellungnahme-zur-ueberpruefung-von-regel-50-der-olympischen-charta/>, <https://www.cbc.ca/sports/olympics/canadian-olympic-athletes-rule-50-recommendations-1.5727331> en <https://globalathlete.org/our-word/ioc-rule-50>

² <https://www.swimmingworldmagazine.com/news/olympic-athletes-survey-aimed-at-answering-ioc-on-what-forms-of-protest-the-games-should-allow/>

Samenvatting en conclusies onderzoek:

- Wanneer we kijken naar de bevoegdheid van sportfederaties, waaronder het IOC, om grondrechten van atleten te beperken, kan worden gesteld dat daartoe geen bevoegdheid bestaat. Een beperking hiervan is - in elk geval in Nederland - slechts mogelijk bij wet in formele zin. Het IOC heeft geen bevoegdheid om dergelijke wetten in het leven te roepen. Regel 50 heeft geen wettelijke status.
- Daarnaast zien we in voorkomende gevallen dat aan sporters zelfs sancties worden opgelegd voor uitingen die zij doen buiten het kader van de sport of wedstrijd. Sommige federaties schrikken daar niet voor terug.
- Het volgende punt betreft de vraag of de ondertekening van de Olympische verklaring leidt tot een contractuele beperking van het recht op vrije meningsuiting. Omdat het IOC een monopolist is, betekent dit dat om mee te kunnen doen, er voor de atleet geen keuze bestaat: niet tekenen is niet meedoen. Wanneer een parallel met vergelijkbare situaties wordt getrokken, kan worden gesteld dat er geen sprake is van "free consent" ter zake van de ondertekening. Op die grond kan de rechtsgeldigheid van zo'n overeenkomst worden betwist. Daarnaast kan het dwingend voorleggen van de verklaring worden gezien als misbruik van een economische machtspositie.
- De praktijk is dat overheden en rechters uiterst terughoudend zijn om de veronderstelde autonomie van de sport aan te tasten en inbreuken op grondrechten ongemoeid laten. Vaak wordt een toetsing beperkt tot een marginale toetsing en worden inbreuken op grondrechten ongemoeid gelaten. De daarbij gehanteerde argumenten zijn dan, dat de inbreuk proportioneel moet zijn en dat er geen beter middel ter beschikking staat dat minder ver gaat dan de betreffende inbreuk (subsidiariteit). Meestal wordt de beoordeling hiervan overgelaten aan organen binnen de sport.
- Duidelijk is dat de "specificity of sport" geen rechtvaardiging kan inhouden voor de inbreuk op een grondrecht, maar slechts een middel tot fijnafstemming is. Datzelfde geldt voor de eenheid van sport en de waardigheid van de ceremonie.
- Het maken van een onderscheid tussen politieke uitingen en andere meningen creëert een lastig, zo niet onmogelijk onderscheid dat waarschijnlijk niet tot verdere positieve ontwikkelingen zal leiden.
- Een open en democratische structuur, bijvoorbeeld in de vorm van een Sociale Dialoog met voldoende zeggenschap van atletenorganisaties kan de basis vormen voor een evenwichtige en duurzame oplossing. Daarnaast zou meer moeten worden overgelaten aan het verantwoordelijkheidsgevoel van de sporter zelf.
- De sanctionering van strafbare uitwassen dient te worden overgelaten aan de respectievelijke staten.
- Solistische acties van atleten om zich teweer te stellen tegen sportfederaties brengen het risico mee dat hun carrière voorbij is. Alleen sommige toppers kunnen zich permitteren om hun - onwelgevallige- mening te uiten.
- Een georganiseerde aanpak van de zijde van atleten lijkt de aangewezen weg om hier verder te komen.

AC standpunt

Naar aanleiding van deze uitkomst en de recente ontwikkelingen in USA³, vinden we dat we in gesprek met NOC moeten om te bepalen hoe we in Nederland met dit onderwerp om kunnen gaan en hoe we verantwoordelijk, dat iets dat wettelijk niet klopt, toch gevraagd wordt.

Voor ons is het duidelijk dat wij als atleten geen document willen ondertekenen, dat in strijd is met de Nederlandse grondwet én de universele rechten van de mens.

We willen NOC*NSF vragen om dit onderwerp verder te onderzoeken en:

- Aan te geven wat haar standpunt is met betrekking tot Rule 50;
- Aan te geven wat er zal gebeuren, wanneer een atleet weigert de Tokio 2020One overeenkomst te ondertekenen met als argument onwettigheid van Rule 50;
- Vreedzaam demonstreren in Tokio 2020One niet te bestraffen, naar het voorbeeld van USOPC doet en
- Kenbaar te maken richting IOC dat onvrede onder atleten (en nationale NOC's) groeit.

Wij hopen dat het NOC hierin geen afwachtende, maar juist een pro-actieve rol zal innemen. Verandering in de sport zal pas gebeuren als de groeiende onvrede onder atleten (en nationale NOC's) kenbaar gemaakt wordt.

---

³ <https://www.teamusa.org/Media/News/USOPC/Team-USA-Council-on-Racial-and-Social-Justice-releases-recommendations-on-demonstrations>